

АБОНАМЕНТИ:

За България, на 6 м.—7 л.
За странство за 6 м.—14 л.
Цена Брой 10 ст.

ВЪСТНИКЪ ДОБРУДЖА

ОРГАНЪ НА ЦЕНТРАЛНИЯ ДОБРУДЖАНСКИ НАРОДЕНЪ СЪВЪТЪ

Издава понеделникъ, сряда и петък

ОБЯВЛЕНИЯ:

На IV стр. 15 ст. на кв. см.

Адресъ:

Дирекция на в. „Добруджа“

Варна

Градската библиотека

На съите заблуда! Политическите течения въ Русия. Новите извещения на Фонъ Кюлманъ. Естландия, Ливландия и Добруджа. Договора за миръ съ Ромъния. Волята на добруджанци. Прегледъ на пресата. Изъ Ромъния. Чужбина. Новата офанзива на западъ. Хроника. Мартирологъ.

П. Т.

Не съите заблуда!

Софийския кореспондентъ на в. „Deutsche Orient Korespondenz“ е изпратилъ следното съобщение:

»Който, отъ сключването на примирието между Четворния съюзъ и Ромъния, е следилъ настроението на българския народъ, докогато то се отразява въ вестниците, е правдоподобно, че разрашенето на добруджанския въпросъ, следъ букурешкия миръ, не ще задоволи надеждите на България. Ето защо за политическия наблюдател не е изненада, че при обсъждането на букурешкия миръ българскиятъ печатъ прояви известно разочарование.

»Примиренъ ли се сега, обаче, българскиятъ вестникъ, то никъда не ще се намври и следа отъ разочарование за това, че мирътъ въ Букурещъ не дава цѣла Добруджа на България. Въ това не трябва да се съзира влиянието на официалните кръгове. Отъ разговора съ политически мжже отъ разнитъ партии, добива се впечатлението, че България е напълно доволна отъ успѣхъ си.

»Всички българи възвръщатъ, че сегашното разрѣшение на въпроса за Добруджа не е окончателно. Естествено е, че българските патриоти желаятъ присъединението на Добруджа. Добруджанскиятъ въпросъ е вътрѣшенъ въпросъ между четиритѣ съюзници, вслѣдствие на което неговото разрѣшение може да стане и следъ сключването на мира, когато балканския въпросъ се уреди и положението на Турция се стабилизира. Въ България знаятъ, че Германия ще защити искрено интереситъ ѝ при послѣдното разглеждане на добруджанския въпросъ.

Четейки горните редове, недоумяваме, дали софийския кореспондентъ на „Deutsche Orient Korespondenz“ е искалъ да се пошегува съ своята наивна четца, или пъкъ е цѣлилъ умислено да извърти голата истина.

Ако тукъ става въпросъ за обществено мнѣние, нека ни бъде позволено да направимъ една съществена корекция. Въ политическия животъ на България участва цѣлия ония народъ, който днесъ яко държи оржикъ си въ защита на цѣлокуиността на своето отечество. Такава е българската държавна структура. За настроението на ония, които активно участвуватъ въ политическия животъ на България, въ чувствата на въоръжения български народъ, могатъ правилно да сждятъ тия, които живѣятъ между него, а не и далечнитѣ наблюдатели; послѣднитѣ могатъ, при условия на една искрена наблюдателностъ, само да долавятъ настроенията отъ постоинитѣ събития и факти. А тия събития и факти не сж въ полза на заключението на нѣмския кореспондентъ.

Въ политическата мисль у насъ не може да се яви такъвъ прѣломъ, за какъвто говори дописника на „D. O. K.“ Онова, което стана

въ послѣдната сесия на Народното Собрание и което не е нищо по-вече, освѣтъ отвзукъ на народната воля, трябва да се свърже съ шумната телеграма на министъръ-председателя до председателя на Централния Добруджански Народенъ Съветъ, която телеграма намври широкъ отзивъ въ софийската преса. А тенденцията на тая телеграма не можеше да се скрие — тя цѣлеше да внесе известное успокоение въ българското общество. Ний бихме пожелали да чуемъ отговора на кореспондента на „D. O. K.“, защо ба нужно това успокоение? За насъ то е много явно — защото българския народъ, въоръженъ или не, не ба доволенъ отъ рѣшението на добруджанския въпросъ съ Букурешкия миръ. За това свидѣлствува и голѣмата хладностъ, съ която той посрещна мирния договоръ. А сжщото ний не наблюдавахме въ съюзнитѣ държави.

Онова, което се писа въ германските вестници и самитѣ дѣла идатъ да опровергнатъ думитъ на гамски кореспондентъ въ вѣщата на българина. Изглежда, че днесъ погледитъ на послѣдния не сж толкова устремени къмъ Берлинъ.

Положението на бойнитѣ фронтове.

Вюлетинъ отъ Штаба на Дѣйствующата армия за 31 май 1918 г.

Македонски фронтъ. Западно отъ Охридското езеро разпрѣснахме двѣ неприятелски шурмови отдѣления. Въ Милево отъ двѣтъ страни оживена артилерийска стрѣла. Неприятелски пѣхотни групи, които се опитаха да наближатъ на нѣколко мѣста нашитѣ прѣдни линии, бѣха прогонени съ огънь. Южно отъ с. Хума само огнена дѣйностъ отъ наша и неприятелска страна. Източно отъ Вардара, подъ прикритието на силенъ артилерийски огънь, английски дружини нападнаха нашитѣ прѣдни позиции северно отъ с. Мацуково, но забѣлзани съосвѣршено бѣха разпрѣснати отъ огъня на нашата артилерия и пѣхота. При устието на Струма отъ двѣтъ страни врѣмения по-оживена артилерийска стрѣла. Тукъ едно неприятелско шурмово нападение, подготвено съ артилерийски огънь, пропадна прѣдъ нашия отбранителенъ огънь.

Съюзнически свѣдѣния.

Западенъ воененъ театръ. По бойния фронтъ отъ Ноайонъ до западно отъ Реймъ нашитѣ атаки продължаватъ.

Осѣнъ иляката отъ тежко-калибрени оръдия, въ наши рѣдъ наднаха и голѣми материални складове, голѣми запаси отъ мунитии, дрѣхи, овесъ и др. военни материали. Голѣмия аеродромъ Могньо сжщо падна въ наши рѣдъ, напуснатъ бързо отъ англичанитѣ. Въ него ние намѣрихме 13 комплектни аероплани и двадесетъ готови за полѣтъ апарати. Наше притежание стана сжщо и единъ автомобиленъ гаражъ съ вътрѣшни и външни гуми. Осѣнъ това ние взехме и голѣмо количество бензинъ.

Съ приключването на четвъртия денъ отъ офанзивата ний сме отпели отъ неприятеля 3000 кв. к. м. теренъ, съ доста силни стратегически пунктове и цѣлни ж. п. линии.

Италиански фронтъ. Въ областта на Тональ, бойната дѣйностъ вчера се засили.

Турски фронтъ. На Палестинския фронтъ, следъ силна артилерийска подготовка, нѣколко английски дружини атакуваха онова безуспѣшно нашитѣ линии между морския брегъ — Яса и долината Кермъ.

Неприятелски съобщения

Въ областта на долния Елеть, германцитѣ продължиха своя натискъ чакъ до истцавието на дѣня. При Влеранкуръ и западно отъ него ние отбихме успѣшно всички германски атаки. Германцитѣ настойчиво продължаватъ атакитъ си по дѣсия брегъ на Оаза. Главнитѣ нмъ усилия сж насочени къмъ Соосонския секторъ и на сѣверъ къмъ Ноэль-Сенъ. Западно отъ Соосонъ ние прѣдприехме една блѣстача контра атака срѣщу германцитѣ, причинихме имъ грамадни загуби и не само че осуетихме всичкитѣ нмъ опити за напредване, но и спечелихме теренъ западно отъ пѣтя Соосонъ — Шатонери и по направление на тоя градъ.

Политическите течения въ Русия.

По въпроси отъ външната политика, Русия се поставя прѣдъ нови рѣшения. Въ едно заседание на съѣта на народнитѣ комисари на 8 май, Ленинъ, въ единъ докладъ за политическото положение, се е изказалъ върху следнитѣ въпроси: обезоръжаване на английските и французки войски въ Мурманската областъ, незабавното прѣдаване на фортветъ на Ино и обезоръжаването на литовскитѣ войски въ Русия. Болшевистското отъ съѣта сѣбло на мнѣние, че е дошълъ най-сериозния моментъ въ живота на съѣтската република.

И отъ страна на буржуазните моменты се свѣща, като извъредно сериозенъ. Буржуазната преса разчитва пѣтъ за едно разбирателство, за единъ съюзъ съ държавитѣ отъ антантата. Отъ сжщото гледище се разглеждатъ и събитията въ далечния изтокъ. Проникването на Япония въ далечния изтокъ можело да бъде сирѣно само съ помощта на антантата.

Въ вътрѣшната политика, борбата съ болшевизма остава на заденъ планъ прѣдъ голѣмитѣ въпроси отъ всеобщото вѣяние и прѣдъ отчаяното положение на руското народно стопанство. Болшевицитѣ за сега господствуватъ въ страната, магаръ и съ изразходване на голѣма енергия и съ тероръ. Противъ економическото отпадане и разпространението на гладъ сж необходими неотлагаски реални мѣрки. Известни руски економисти излизатъ отъ своето резервирано положение и се обръщатъ съ апелъ къмъ образованитѣ кръгове и специалиститѣ, безъ огледъ на партии, за да се посвѣтятъ на възраждането на руското народно стопанство.

Ленинъ въ своитѣ извѣстия, станали известни напоследъкъ, заяви своето стрѣмление да се откаже отъ истеричния социализмъ и въпрѣки врѣмениято нарушение на социалистическитѣ принципи, да води реална политика. Въпрѣки това, въ цѣлата болшевистка преса се вижда, че болшевицитѣ очакватъ цѣра, както и по-рано, отъ съѣтовната революция. Въ Москва сж пристигнали членовѣ на Централния, изпълнителенъ комитетъ на украинския съѣтъ отъ Тагаирогъ, който има намѣрението да повдигне сѣдо въоръжено въстание на народнитѣ маси въ Украйна противъ нѣмското господство и противъ правителството на Скоропадски. За цѣлѣта сж заминали вече около 50 агитатори въ Украйна.

(в. „Nord. Allg. Zeitung“).

Ана Раковска за Добруджа.

Цюрихъ. Ана Раковска Петреску е написала въ италианския социалистически вѣстникъ „Аванти“ статия по Добруджанския въпросъ, въ което изтъква, че ромъния походъ въ България прѣзъ 1913 год. и завладѣването на южна Добруджа било цѣло прѣдаствъ, което тласнало България на страната на централнитѣ сили. Тя върва въ осжществението на балканската федерация, която ще тури прѣграда на империалистичнитѣ стрѣмления на великитѣ сили въ Балканитѣ.

Г. Тодоровъ

Новитѣ извѣстия на фонъ Кюлманъ

На 22 май н. г. Кюлманъ е държалъ рѣчь въ берлинската търговска камара върху мира съ Ромъния. Отъ само себе се разбира, че въ една такава аудитория той, преди всичко, е изтъквал особено стопанско значение на тоя миръ за Германия. И дѣйствително, държавниятъ секретарь фонъ Кюлманъ е развилъ бесѣдата си, като референтъ, за стопанското положение на Ромъния, преди войната и сега, за развитието производства въ Ромъния, за богатствата отъ суровитѣ материали въ нея, за петролнитѣ извори, за солинитѣ, маслата и хранитѣ.

Слѣдъ това Кюлманъ е обяснилъ изключването на Германия въ придобиването на територия отъ Ромъния, сръщу което пъкъ Германия е успѣла да получи стопански ползи до граници, които позволяватъ на Ромъния да запази своята дѣеспособност. Държавниятъ секретарь послѣ това се е спрѣлъ конкретно на стопанскитѣ изгоди, които получава по Букурещкия миръ Германия. Накрая на бесѣдата Кюлманъ поздравява германския търговецъ съ голѣмитѣ успѣхи, които му са гарантирани на изтокъ отъ упоритата дѣйност на германския солдатъ и е изказалъ надежди, че сѣжитѣ ще допесатъ пакъ свобода на дѣйствие на германската търговия прѣзъ сѣверното море, прѣзъ войната на западния фронтъ.

До тука рѣчта на фонъ Кюлманъ е твърдѣ поучителна за всѣки народъ, а особено за малкитѣ, именно съ това, какъ загрижено хората въ Германия се отнасятъ къмъ своя бѣдакъ стопански животъ, за разширенето на своитѣ пазарища и за доставката на суровитѣ материали. Германскитѣ търговци и индустриалци и дори и цѣлия работенъ народъ иматъ всѣкото основание да бѣдатъ доволни отъ Букурещкия миръ.

Германия си замина отъ Букурещъ съ пълна вапка договори отъ най-разнообразенъ стопански, финансовъ, економически и правенъ характеръ, които и даватъ най-благоприятно развитие въ Ромъния. На всѣко това, на радостта на германския индустриалецъ, търговецъ и пр. ние не завиждаме. Ние чистосърдечно сърадваме Германия за тия успѣхи. Единъ великъ народъ, една нация съ констатирано прѣнаселение и свръхпроизводство като германското, не може друго да прави и търси подъ личитѣ на слънцето, освѣтъ да открива пазарища, евтини сурови материали, консуматори и т. н.

Една Германия национално обединена асѣ друго нѣма смисълъ да търси. Съюзническата откритостъ го изисква, обаче, да признаемъ, че въ България неможе никой да излѣзе прѣдъ каквато и да е аудитория, защото твърдѣ жалко, за да не кажемъ нищо, не спечелихме въ Букурещъ отъ единъ побѣдоносенъ походъ въ Добруджа, воденъ при толкова скъпи жертви и високи рискове. Знае се какво получихме. Въ България и Добруджа никой не е доволенъ отъ него. Само ранитѣ се отвориха и разчовъркаха и така останаха да зѣятъ въ името на една измислица, като кондоминиума. Чувствайки това положение фонъ Кюлманъ е ималъ любезността да подговори за необходимостта. Неку бѣше пѣвъ-

можно, макаръ и въ търговска камара, да нахвърля само стопанскитѣ ползи отъ Букурещкия миръ, безъ да спомне за политическата страна, на която политическа цѣна е извоювалъ тоя лѣвски пай отъ стопански ползи, при нѣкъ коалиционната война сръщу Ромъния отъ цѣлия Сѣвъ.

И тука пакъ радости за Германия. Щастлива страна, наистина. Кюлманъ изброява: Германия почти взема Дунавския рѣнитъ въ рѣцѣтъ си, защото на мѣстото на бившата международна комисиия се установява комисиия на крайдунавскитѣ държави. Германия взема пакъ Букурещъ-Черна вода — Кюстенджа; Германия взема фактически за 99 години пристанището Кюстенджа съ житнитѣ резервуари; Германия взема развитието и контролата на кабела Кюстенджа — Дариградъ; Германия взема два корабостроителни упорни пунктове по Дунава. Германия взема още много нѣща. Въ Германия могатъ да бѣдатъ отъ всѣко това напълно доволни, защото то имъ коштува не по сѣкщо отъ колкото на насъ българитѣ въ жертви и рискове, макаръ че сръщу това ние получихме трохитѣ отъ богатата букурещка трапеза: само една ратификация на границата и единъ „щастливъ“ кондоминиумъ!

Кто защо Кюлманъ е трѣбвало да заяви, че „цѣлѣта на политиката е, колкото се може по-скоро да се прѣдаде и сѣверна Добруджа на България, което ще стане слѣдъ отказването се скорошно споразумѣние между Турция и България“.

Ние же каваме съ търпение и вѣра, както ни съвѣтава и г. Буриачъ, да дойде тоя по-скорошенъ часъ. Разбира се, до търпението и вѣрата, добруджанци тоя пътъ не държатъ и своята крѣпка воля да наложатъ своето самоопредѣление. Въ голитѣ думи и блатитѣ надѣжди вече никой не вѣрва. Всѣко е въ силата. Рѣшението на въпроса съ сѣверна Добруджа е сѣщо въ силата, преди всичко, на добруджанци. Защото политиката, която обхваща спорошни надѣжди въ името на единъ откупъ за чужда сѣтка, най-малко може да знае кога и какъ ще стане споразумѣнието, което въ основата си има корисната сѣтка на единъ търговецъ, каквато е Турция къмъ насъ, по въпроса за Добруджа. Но, Богъ е великъ! Въ колата на добруджанци е близкото споразумѣние за сѣверна Добруджа, безъ да утежелятъ съ свѣтата си кауза жертвитѣ на майка България. Воля и търпение и по-малко вѣра въ голитѣ думи!

ПРѢГЛЕДЪ НА ПРЕСАТА.

„Vossische Zeitung“. Мирниятъ договоръ съ Ромъния разрѣши сѣдбата и на нѣмскитѣ колонисти въ Добруджа, които въ продължение на едно столѣтие очакваха това. Отъ приблизително 22 села, които изцѣло или отчасти са населени съ нѣмски селени 8 се намиратъ въ областта, която, споредъ договора, окончателно влиза въ територията на България. Съ това подъ българска властъ оставатъ вѣржло 250 нѣмски фамилии съ 1250 човѣка.

По-старитѣ нѣмски села, които са заселени прѣди 1843 година, между тѣхъ Малкоцѣ, Атиаджа, Чукурово, Коджелакъ, Тариверде, Коджали, Карамуратъ и Факрие, се намиратъ сѣверно отъ границата. Подъ коя държава ще останатъ тези села, още не е рѣшено. Останалитѣ са: Кобадинъ, Софуларъ, Сарисболъ, Мангаунаръ, Малко Мангаунаръ и Мангалия.

реквизиции и контрибуции. Ако България е изплатила подобни обезщетения и реквизиции, то стойността ще ѝ бѣде повърната.

Ромъния се задължава въ 6 месеца отъ ратификацията да замѣни всичкитѣ банкноти, издавани отъ Роялската Генерална Банка съ такива на ромънската народна банка. (чл. 5).

Чл. 6 налага на Ромъния да заплати на българитѣ всички щети, които имъ сѣ били нанесени въ нейната територия, вслѣдствие военнитѣ мѣроприятия на една отъ воюващитѣ страни. Това се отнася и до загуби, нанесени на българци, като съдружници или акционери на намиралци се въ ромънска територия мѣроприятия. То не се отнася до загуби, нанесени на българци принадлежащи на българската армия, прѣзъ военни дѣйствия.

За опредѣление на прѣдвиденитѣ въ чл. 6 щети, чл. 7 прѣдвѣжда „сбирането“ веднага слѣдъ ратификацията на мирния договоръ, на една комисиия въ Букурещъ, която ще бѣде съставена отъ прѣдставители на двѣтѣ страни и отъ неутрални членове. Неутралнитѣ членове, между които и прѣдседателя, ще бѣдатъ посочени отъ швейцарския прѣдседател на федеративния свѣтъ. Комисиията изработва своя планъ на дѣйствия, своитѣ принципи на обезщетение, правилища, процедурата, но която слѣдва да поплащатъ всички които иматъ правото да бѣдатъ обезщетени.

Нѣмскитѣ селени сѣ напуснали своитѣ бесарабски села, за да търсятъ своето щастие въ безлюдната добруджанска степъ. Ромънското правителство е настрѣгало прѣселението и е давало най-красиви общинни. Обаче скоро настѣпиха братѣ. Националистичнитѣ борби се съживили, на всички чужденци започнало да се гледа съ недоверие и животътъ имъ ставаше все повече и повече непоносимъ. Сѣщевременно ромънскитѣ власти започнали енергично систематичното ромънизирание на Добруджа, като главно сръдство за това е послужило прѣселването на ромънски ветерани отъ руско-турската война. Това засѣгнало и нѣмското население.

На нѣмскитѣ селени не оставаше друго освѣтъ да обработватъ чужда земя при най-неблагоприятни и неприветливи дотворни условия. Мнозина отъ тѣхъ бѣха принуждавани наново да се прѣселятъ и да подарятъ щастие си задъ океана.

Така положение е станало причина, щото по-голямата частъ отъ останалитѣ сѣга въ България села да нѣматъ и до днесъ нито парче собствена земя. Отъ това сгратствуваше за търсене земя сѣ произвели и нѣколко нѣмски села въ южната частъ на Добруджа.

За съжаление, изглежда, че около Добричъ при прѣговоритѣ съ България за отстъпването на тази територия, отъ нѣмската страна не се е счело за нужно да се осигурятъ по-благоприятни условия за тѣхъ както това стана въ Украйна.

Естландия, Ливландия и Добруджа.

Неотдавна германскитѣ секретаритѣ на външнитѣ дѣла уведоми рускиятъ дипломатически прѣдставителъ въ Берлинъ Иосе, че Естландия и Ливландия сѣ рѣшили да се отдѣлятъ окончателно отъ Русия. Външното министерство въ Берлинъ е настрѣгало прѣдъ Иосе, щото руското правителство да признае този фактъ, защото рѣшението на ливландци и естландци съпадаше съ правото за самоопредѣление на народитѣ.

Съгласно договорътъ въ Брѣстъ-Литовскъ, тѣ двѣ руски провинции оставаха въ границитѣ на Русия. Германия си запази само врѣменно правото на окупация съ военно полицейски части до възстановяване на редътъ. Съ акта на отдѣлянето на Ливландия и Естландия отъ Русия и влизането имъ въ персоналуния съ германски князе, самиятъ договоръ си остана бѣла книга. Искаме да наблѣгнемъ на това, защото, при подписването на Букурещкия миръ договорътъ се изцѣлиха въ буквитѣ, макаръ, че правото на самоопредѣленieto на народитѣ ясно повеляваше сѣверна Добруджа да се присоедини къмъ България. За България и българитѣ договоритѣ се приложиха, за тѣхъ тѣ са ненарушими. За Ливландия и Естландия, тѣ бѣро останаха бѣла книга.

Отъ друга страна, правото за самоопредѣленieto на народитѣ въ Ливландия не е дѣло на цѣловкупитѣ население на тѣзи области. То е дѣло само на една шепа рицари и землевладѣлци отъ нѣмски произходъ, които съставляватъ не повече отъ два процента отъ цѣлото население. Останалото население не е заявилъ никакъ до сега, че желае такава присъединение, защото му налагагъ „благородничѣтъ“. Подобно нѣщо то не можеше и да пожелае, защото въ Естландия и сѣверната частъ на Ливландия населяватъ 90 процента ести, които сѣ отъ финско произхождение, които пъкъ южната частъ на Ливландия и Курландия са заселени съ 90% лети, които сѣ отъ индо-германско произхождение и иматъ близко родство съ славянитѣ. Тѣзи двѣ племена се коренно различаватъ едно отъ друго и приложението на правото за самоопредѣленieto на народитѣ за сѣга не тѣхъ, а само германскитѣ благородници, които, както казахме, сѣ не повече отъ 2% отъ цѣлото население. Нека останатъ на страна омразата, която сѣществува между наци-

Договора за мира между централния съюзъ и Ромъния.

(5)

Българо-ромънски правно-политич. договоръ.

Тоя договоръ, съставляющъ нераздѣлна частъ отъ главния миренъ договоръ, се състои отъ 44 члена, разпрѣдѣлени въ 12 глави.

Глава I се занимава съ възстановяването на дипломатическитѣ и консулски отношения, като прѣдвѣжда основаването на консулства навсякъдъ, гдѣто изобщо е допустимо основаването на такива и за другитѣ държави (чл. 1). Съ членъ 2 се прѣдвѣжда сключването на специаленъ консулски договоръ, въ който, при спазването на взаимностъ, двѣтѣ страни си гарантиратъ правата на най-благоприятелствуваната държава. Война отъ странитѣ се задължава да обезщетява вѣдѣтѣ, причинени въ нейната територия на консулствата или на тѣхния персоналъ прѣзъ врѣме на войната (чл. III).

Глава II въ 5 члена прѣдвѣжда нормитѣ за военнитѣ щети. Въ чл. IV, Ромъния се отказва отъ исканieto на обезщетение за вѣдѣтѣ, които сѣ направили на нейна територия, вслѣдствие на изетитѣ български военни мѣроприятия, а така сѣщо и за всички

Тѣзи комисиия се разпрѣдѣля въ тричленни подкомисиия състоящи се отъ по единъ прѣдставителъ на всѣка страна подъ прѣдседателството на единъ неутраленъ. Тѣзи подкомисиия, ръководѣни по установенитѣ принципи, опредѣлятъ обезщетенията, които слѣдва да се изплатятъ въ единъ мѣсець отъ опредѣлянитѣ имъ.

Ромъния е задължена да заплати и щетитѣ, които на нейна територия, вслѣдствие български военни мѣроприятия, сѣ прѣтърпѣли отъ неутрални. (чл. 8).

Глава III се занимава съ възстановяването на държавнитѣ договори, спогодби и споразумѣния. Споредъ чл. 9, тѣ всички се възстановяватъ, стига въ главния договоръ или въ допълнителнитѣ договори да не се прѣдвѣжда другоиче. Сѣщото важи и за договорѣ, въ които участвуватъ и трети държави. (чл. 10). Изключение отъ правилото, прѣдвидено въ чл. 9 се прави за договоритѣ — отдѣлни или колективни, съ политическо съдържание, за които договоритѣ страни си запазватъ правото да заематъ становище слѣдъ сключването на общи миръ. (чл. XI).

За уредяние на своитѣ правни отношения, на екстрадиции на прѣстѣпникитѣ, както и за други сѣдебни сѣдѣйствия, договоритѣ се страни се задължаватъ да сключатъ въ близко врѣме специаленъ договоръ. (чл. XII).

националност, особено когато едната от тях е привилегирована, а другата обезправена, както е случаят с германците, от една страна, и естите и летите от друга. Ясно е, че цялата на рипарит и едрити землевладелци е да образуват от Естландия, Курландия и Ливландия една отделна държава, която, при персованата уния, ще им гарантира господството в положението.

Направихме този малък анализ за да се види, че тук правото за самоопределянето на народите се прилага над народи от различни племена и тенденции в развитие, за образуване на нови политически единици, които нямат нищо общо с него.

Ако сравним това положение с броят и стремежите на българското население в Добруджа, ще се види ясно, как машински се прилага сурмо негово право за самоопределянето и как обилно се пилеят там, където няма никакви материални основания. Нека не се вижда чудно, че недоволството от такова несправедливо отношение, засили разочароването в добрите намерения на нашите съюзници срещу нас.

D.

ВОЛЯТА НА ДОБРУДЖАНСКОТО НАСЕЛЕНИЕ

СОФИЯ.

НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ.

Празнувайки най-тържествено всенародния празник на светите братя Кирил и Методий, благодарение на които се запазили като българи през време на турското и ромънското робство, като Ви изпращаме своите поздравии, не можем да скрием дълбоката си скръб, която ни обзе от извършеното в Букурещ.

Чувствайки се неразделни от общото ни отечество — България, апелираме към Ваше Величество да ни се даде родно управление.

Председател на казакъйския мѣстен народен комитет: С. Д. Маринов
Секретар: И. Банчев

Най-българите от с. Камберъ, Бабадашка околия, живеещи с мисълта до сега, че вече сме свободни с идването на българските войски в Добруджа, празнуваме днес празника на родните братя св. Кирил и Методий, който празник свързва всички българи и ги кара да се чувствуват и дишат като една душа. Силно сме огорчени от несправдата, сторена с мирния букурещки договор сурмо нас, които отрицават нашето право за самоопределяне, което прокламирахме в паматия на съборъ в гр. Бабадагъ. Подкрепете ни в борбата си всички усилия за пълното ни обединение до устието на Дунава, към милото ни Отечество! Дайте и ние да вкусим от скъпия свободен живот и родно управление, както майка България.

Председател на мѣстния комитет: Юр. Иванов
Секретар: Т. Миланов

Мѣстният меджиженски народен комитет, ведно с цялата мѣсна организация, празнувайки днес празника на българската просвета и култура, като споделя с цялия български народ голямата радост на това тържество, иска също тъй ведно с този велик народ да сподели и още по-великата горест, която чари сърцето ни в този момент по случай Букурещкия мирен договор.

Кондоминиума, приет с този договор, е една жестока неправда сурмо нашето национално самоопределяне и ние не можем да отменим днешното си мило тържество без един протест против възприетото положение за нашия роден кът.

Позволете, Ваше Величество, чрез Вас да изразим пред българския народ и пред цял свят нашето неостенено рѣшение да живѣем в границите на България и нашия копнеж за българско управление.

Председател Митевъ
Секретар Г. П. Христовъ

От името на жителите на с. Черна, машинско, които за втори път празнуват паматията на българските просветители Кирил и Методий под благодатните лъчи на свободата, извоювана чрез беззаветната храброст на доблестната българска армия, поднасям пред стъпките на Ваше Величество чувствата на безгранична благодарност и вѣрност към нашия цар — освободител. Молимъ всевишния да дарува на Ваше Величество дълги дни и крѣпка дѣлница, за да изведе до щастлив край борбата за националното обединение.

Кметъ К. С. Христовъ

Мѣстният народен комитет в с. Хасанларъ, машинско, използвайки от българския празник на просвѣтата, с дълбоко огорчение гледа на несправдата извършена сурмо добруджанското население в мирния букурещки договор, който отрича нашето право за самоопределяне, високо прокламира в добруджанския народен съборъ в Бабадагъ. Вѣрваме, че не ще ни бъде отказана подкрепата на цялия български народ в нашата борба за пълното обединение.

ване на родината ни чакъ до устието на Дунава с България. Като оставаме вѣрни на заветите на скъпите български герои, които с кръвта си по родните поля, освѣтиха нашата свобода, ние издигаме нашия протест противъ въжакъ изкуственъ кондоминиумъ и настоятелно искаме веднага да заживѣем подъ свободното управление на България.

Председател: Етемъ Сюлюмановъ

СОФИЯ.

МИНИСТЪРЪ ПРЕДСЕДАТЕЛЯ.

Днесъ, празнувайки тържествено всенародния празник — символъ на българското единение, всички жители от чисто българското село Горно-Чамурли, сѣверна Добруджа не можемъ да стоимъ равнодушни предъ букурещкия кондоминиумъ, отрицание на всѣко национално опредѣление. Заявяваме че нѣма да търпимъ никакъ кондоминиумъ. Искаме веднажъ за винаги да се обединимъ с милото си отечество България.

Съ твърдостта на истински българинъ, не оставаме да сезагъмъ нашето освобождение, тъй блѣскаво извършено от храбрата българска армия.

Председател М. Комитетъ: Георги Георгиев

Господинъ Министре, като празнуваме днесъ великия ден на българската просвета, заедно с цялия български народъ, позволете да изразимъ, чрезъ Вас, предъ очите на народа нашата неизречима горест, че трѣбва да чествуваме този денъ при едно особено положение, създадено от Букурещкия мирен договор, което е пълно отрицание на принципа за наше народно обединение.

По този случай не можемъ да прѣмълчимъ нашия протестъ противъ новата изкуствена граница, начертана край нашия градъ. Заявяваме още веднѣжъ нависоко да ни чуе всѣки, че нашето рѣшение да живѣемъ в границите на Велика България е неотмѣнно.

Да живѣе обединена и просвѣтна България!

Председател на Меджиженския Народен Комитет: Митевъ

Днесъ най-тържествено празнуваме и величаемъ паматията на виновниците на родната просвета на българския народъ, които е гонела цялата за неговото сплотение и трайно обединение.

Но мѣстния народен комитетъ в с. Сатуноу, машинско околия, както и населението, прѣдставлявано от него, проникнати от вековния заветъ на тая обединителна и свещена идея, съ болка на сърце и съ най-голямо утѣчение изорѣвна и продължава да гледа на мирния Букурещки договоръ за сѣдбата на нашия роденъ край, като отрицание на идеята на обединение, прокламиранъ на бабадашкия народенъ съборъ. Ала нашата борба не ще спре. Въ това отношение разчитаме на подкрепата на целокупния български народъ.

Вѣрни на идеята за борба за сплотеност с майка България, безъ дробветъ на които не можемъ да дишаме, празнувайки днешния тържественъ денъ за обединение, ние протестираме противъ въжакъ кондоминиумъ и искаме по-скорошното осъществяване на нашето желание.

Председател: В. Д. Станковъ
Секретар: М. М. Чанковъ

Енидженския народен комитетъ, празнувайки днесъ всенародния празникъ на светите равноапостоли Кирил и Методий, който свързва всички българи в едно, съ неохотност и крайно огорчение гледа на несправдата, извършена сурмо добруджанското население в Букурещъ. Този миренъ букурещки договоръ е за насъ едно отрицание на правото ни за самоопределяне, прокламирано най-тържествено в народния съборъ в Бабадагъ. Като разчитаме на подкрепата на цялия български народъ, ний протестираме противъ въжакъ изкуственъ кондоминиумъ, като желаемъ да задигаме чрезъ дробветъ на нашата майка България и да заживѣемъ мирно, тихо, и свободно подъ родно управление.

Председател: М. Раевъ
Секретар: Д. Петковъ

Мѣстния народен комитетъ в село Алабей-кой днесъ 24 май, като празнуваме най-тържествено всенародния празникъ на светите просветители Кирил и Методий, молимъ енергичното Ви застъпничество за прѣмахване кондоминиума за сѣверна Добруджа и по-скорошното ѝ присъединяване къмъ цялокупна България — желание, което тържествено прокламирахме на събора в Бабадагъ.

Председател: Ст. Николовъ

Мѣстният народен комитетъ в с. Акъ-каджъ, исахенско, заедно съ всички селяни, празнувайки днесъ тържествено всенародния празникъ на родната просвета, който обединява всички българи и ги кара да се чувстватъ като една душа, съ огорчение гледа на сторената сурмо населението в сѣверна Добруджа неправда в Букурещъ. Букурещкия договоръ е отрицание на нашето право за национално самоопределяне, тържествено прокламирано на събора в Бабадагъ. Дълбоко вѣрваме в подкрепата на цялия български народъ в борбата за пълното ни обединение къмъ общото отечество България до устието на Дунава. Живѣйки съ заветите на олавните герои, които с кръвта си по родните поля освѣтиха свобода-

Сирѣбна вѣстъ.

Съ сѣрушено сърдце съобщаваме на роднини и приятели, че многообичния ни и непрѣжаликъ сурругъ, баща, дѣдо, зетъ и бабаджанъ

КИРЧО ПЕТРОВЪ

(60 годишенъ)

Днесъ в 1 часа следъ обѣдъ скоропостижно се почина в гр. София в болницата „Червенъ кръстъ“ дѣто бе на лѣчение.

Отлеченъ на 14 Августъ 1916 г. по най-подълъ начинъ отъ ромънската власт и заваранъ в вѣтрешността на Молдова в лагера Кодушка. Дорожески окръгъ, гдѣто заедно съ хиляди свои сънародници прѣкара въ най-голямо лишение и мъчение изгнаничеството си, което стана причина за ненавѣрменната му смъртъ.

Оплакваме неутешимо твоето страдалчески край, скъпий ни сурруге, баща, дѣдо, зетъ, бабаджанъ и заедно съ нашата дълбока скръбъ за непрѣжалимата ни загуба, ний и нашите поколения ще ти имаме за примеръ за най-висока добродетелъ и родолюбие.

Тленните му останки ще се принесатъ в Добричъ на 28 тогъ 1 часа сл. обѣдъ съ трѣпа, а погребението ще се извърши следъущия денъ 4 ч сл. обѣдъ. Опелото ще се извърши в църквата „Св. Троица“, гр. Добричъ, 27/V 1918 г.

Опечалени: Сурруга: Ана, дѣщери: Елена, Невънка; синове: Коста, Петръ и Атанасъ; зетъ: Ат. Камбуровъ.

Семѣйства: Пачеви: Тодора Попова, Хр. Пасялеви, Н. Кефязови, Т. Гоневи, Петръ и Вичо Митеви, А. Андрееви и П. Смокови и др.

1—2

та, ние издигаме мощенъ гласъ на протестъ противъ изкуствения кондоминиумъ. Искаме частъ по-скорошното ни присъединяване къмъ майка България.

Председател: С. Момовъ
Секретар: Станевъ

КЮСТЕНДИЛЪ.

ГЛАВНОКОМАНДУЮЩА ДѢЙСТВ. АРМИЯ.

Населението в с. Гречъ, машинско околия, празнувайки тържествено празника на родната просвета, се поклани, предъ подвига на великаните, чисто дѣло презъ цѣло 1000-лѣтие е държало будно народното съзнание на всички българи, по покрай това не може да освободи сърцето си отъ утѣчението сторено с несправдата в Букурещъ. Добруджанци гледаха на войната като освободителна и не кондоминиумъ, а пълно обединение от своите братя очакваха. Вѣрни на заветите на героите, които с кръвта си освѣтиха нашата свобода, ние високо протестираме противъ изкуствения кондоминиумъ и съ нови сили ще продължимъ борбата за обединение на родината ни до устието на Дунава и вѣрваме, че гласа на армия и народъ ще бъде на наша страна. Скѣпата братска кръвъ, пролѣта изъ нашите полета и сѣнките на падналите борци говорятъ, че скоро и нашите чедъ ще се разведатъ.

Председател на мѣстния комитетъ: Русевъ

Благодарение мощната българска армия, ние се сдобихме съ свобода, обаче, днесъ ние, жителите от с. Горно-Чамурли, сѣверна Добруджа, празнувайки всенародния празникъ на прѣвѣтѣ наши учители, вѣсто облекчение чувствуваме неизречима скръбъ отъ подготвената ни чрезъ букурещкия кондоминиумъ участъ. Протестираме противъ тази неправда.

Упогърбете, всички усилия за да не пропадне добитото съ меча. Ако дотрѣбва повторно да се извади меча, ний сме готови да подкрепимъ вашата мощна дѣлница. Да живѣе обединена България!

Председател на мѣстния комитетъ: Георги Георгиев

Жителите на Паша-кашла, Коджешанско, като празнуваме днесъ празника на народната ни просвета, съ горестъ в душата си спомнаме за жестокоцията, сторена в Букурещъ съ поставянето олази черта, която ни отдѣля отъ общото отечество — майка България.

Като се покланяме предъ паматията на хилидните герои, които пролѣха кръвта си за нашето освобождение и за обединението на всички българи, чрезъ Васъ изпращаме своя братски привѣтъ на храбрата българска армия, съ вѣра, че тя нѣма да погаси заветъта на падналите, предъ кръвта на които червената букурещка линия блѣднѣе и ще я постави на истинското ѝ мѣсто, опредѣлено отъ природата — Дунава.

Председ. на М. Н. Комитетъ: Митановъ
Председ. на Ч. У. Настоятелство: Великовъ

По случай всенародния празникъ, в Вашето лице считаме за приятенъ дългъ да поднесемъ нашите сърдечни поздравии на храброто българско войнство, което показа чудеса отъ храбростъ за нашето освобождение, което уви съ Букурещкия миръ става иззорно. Създадения кондоминиумъ е за насъ, цялия български народъ кървана обида.

Отправници на нашите големи протести, ике разчитаме на подкрепата на българския въоръжен народ за възвръщане родно утрънище.

Председател на Касапкойския мѣстенъ народенъ комитетъ С. Д. Мариновъ.
Секретаръ: М. Ваичевъ

ИЗЪ РОМЪНИИ.

(От нашия специаленъ кореспондентъ).

Букурещъ, „Стагул“, органъ на Маргеломанъ, полемизирайки съ Братияну, пише: няколко джми Маргеломанъ съобщиха, че въ Брестъ-Литовскъ, ако бѣхме отишли да прѣговаряме, за насъ се прѣтигаше единъ златенъ мостъ. Прѣдъ изборното събрание въ Бърлатъ той съобщиха, че това е било моста Каролъ съ Добруджа, въ гоато води. Въ връме на прѣговоритъ въ Букурещъ, делегатитъ, съ които прѣговарялъ за сключването на мира, на няколко пѣти му съ декларирвали, колко жалко било за Ромъния, за гдѣто не се е явила макаръ и въ послѣдния моментъ въ Брестъ-Литовскъ; тамъ нѣба да ѝ се прѣтигне единъ златенъ мостъ.

Сжщия вѣстникъ пачата единъ апелъ къмъ гражданитъ, съ които ги подканва да се стекатъ масово на изборитъ, за да може да се изпълнятъ сегашнитъ и бѣднитъ задължения на Ромъния и да се тури край на недостойната политика, която доведе до пропасть.

Стере се завърна отъ Бесарабия въ Букурещъ.

По причина на млчнотии по транспорта и прѣхвата на демобилизиранитъ, военнитъ власти съсприли за три дни заминаването на демобилизиранитъ въ окупираната територия, поради което пълната демобилизация не ще се свърши до 1 юни.

Една делегация отъ консервативната партийна група въ Дорохой, првта въ Яшъ отъ министритъ, е говорила за обезщетенията, които трѣбва да се изплатятъ на жителитъ, останали въ отстъпената по договора за мира на Австро-Унгария територия.

Парламентътъ ще заседава въ Яшъ.

Добруджа ще диша само чрезъ дробовѣтъ на Отечества — майка България!

ИЗЪ ЧУЖБИНА.

(Б. Т. Агенция и радиотелеграфа).

Полския въпросъ

Висока Графъ Буриля заявиль на прѣдседател на полския народъ, че полския въпросъ не е билъ рѣшенъ при състоянитъ се събрании въ Германската главна квартира. Сжщия добавиль, че въ скоро време щѣлъ да замине за Берлинъ, гдѣто щѣло да се прѣговаря по въпроса за Полша.

Ромъния и Гърция

Наученъ. Филидоръ, ромънски вѣлномощенъ министръ въ Атина, е съобщилъ официално на грѣцкия министръ на външнитъ работи за сключването на мира между Ромъния и централнитъ сили. Филидоръ прибавиль, че ромънското правителство е рѣшено да подържа винаги приятелски отношения съ Гърция.

Политисъ отговорилъ, че грѣцкото правителство се старае винаги да подържа приятелски отношения съ ромънското правителство.

Генералъ Гийома за Солунъ.

Вернъ В. „Танъ“ съобщава, че аснералъ Гийома посѣтилъ генералъ-губернатора на Македония, който му прѣдставилъ новия планъ на Солунъ. Оста-венъ отъ французкия архитектъ Хербаръ. Този планъ прѣдвижда нови артерии, но запазва всички стари паметници, които прѣдставлявали интересъ отъ грѣцко гледище. Генералъ Гийома изказалъ своето задоволство и подчерталъ значението на Солунъ за Гърция.

Епидемията въ Испания.

Беранъ. Споредъ лондонскитъ вѣстници, епидемията е взела такива широки размѣри въ Испания, че само въ Мадридъ сж биле констатирани 120,000 заболявания.

Рускитъ цареви дѣца.

Амстердамъ. На „Райтеръ“ съобщаватъ отъ Москва, че ех Царевичъ и царскитъ дѣщери пристигнали въ Екатеринбургъ.

Умоляватъ се г.г. абонатитъ на в. „Добруджа“ при подновяване на абонамента и промѣна на адреситъ си, **НЕПРѢМЪВНО** да съобщаватъ и № на етикетчето, на което сж напечатани адреситъ нѣтъ

Отъ Администрацията.

Хроника

Използуването на плѣнницитъ въ земедѣлнето. Отпоспнатитъ на разположение на военнитъ агрономи плѣнници, по нареждане на м.вото на земедѣлнето, трѣбва да се използватъ само за събиране на житни растения, варива и зеленчуци, во не и за тютюни.

Писмата за нашитъ плѣнници. Дружеството „Червсъ Кръстъ“, чрезъ което отава прѣпращането на писмата и картитъ за и отъ наши плѣнници, прѣдупрѣждава за послѣденъ пѣтъ, че само на онези отъ тѣхъ ще дава ходъ, на които е написанъ адресъ на плѣнника съ тритъ му имена, тѣй както се е числил въ полка, мѣстонахождението му като плѣнникъ въ странство и полка и ротата, къмъ които се е числил прѣди плѣняването му. Писма и карти безъ тѣзи данни, нѣма да се прѣпращатъ.

Умоляватъ се сжщо семействата на плѣнницитъ да съобщатъ на плѣнницитъ, че и тѣ трѣбва да означаватъ винаги адреса си по сжщия начинъ, ако искатъ писмата нѣтъ да стигатъ до мѣстоназначението си.

Новъ правилникъ по изземването на хранитъ. Комисия при Дирекцията за от. гр. ще изгити правилника за изземването на хранитъ отъ тазгодишната реколта.

Балансъ на Б. Н. банка. На 7 мартъ, тази година Б. Н. Банка е имала злато въ каситъ 62,855,000 лв. сребро — 16772000 лв., чуждестранни банкноти — 12910000, портфейлъ орѣну странство — 1,262,284,000 лв. или всичко 1,345,821,000 лв. орѣну който отокъ сж били пуснати въ обращение банкноти за 1561266000 лв. На сжщата дата дългътъ на държавата къмъ банката е възлизалъ на 594,059,385,21 лв.

Военното училище. Прѣзъ юли т. г. ще бѣдатъ приети въ военното училище въ подготовителния класъ 400 ученици свършили реална, класическа, полукласическа гимназия или педагогическо училище.

Класирането на бѣднитъ семейства. Въ бѣдаще ще се сжтатъ за бѣдни семейства само ония, които получаватъ помощъ, като бѣдни войнишки семейства, или помощи отъ общината.

Прѣнасянето на възбранени оцетни продукти. Забранено е прѣнасянето на оложенитъ подъ възбрана оцетни продукти по желѣзницитъ. По пощата могатъ да се прѣнасятъ само въ размѣръ до 3 кгр. и по два пѣти въ мѣсеца за едно и сжщо лице. Войницитъ отпускарм могатъ да носятъ най-много до 5 волета по 5 кгр. и то за различни войници.

МАРТИРОЛОГЪ

13.

НА ИЗБИТИТЪ И ЗАГИНАЛИТЪ ВЪ МОЛДОВА-ОТВѢЧЕНИ ДОБРУДЖАНЦИ

№ по редъ	Име и прѣзиме на загиналия	Отъ гдѣ е родомъ	Околия	Възраст	Сѣмейно положение	Колко деца има	Занятие	На кой дата прѣзъ 1916 г. е билъ отвлѣченъ	Гдѣ е загиналъ
415	Козю Тодоровъ	с. Пчеларово	Добричка	25	—	—	земедѣлецъ	20/VIII	Биволари
416	Ставо Радковъ	"	"	60	Жененъ	8	"	"	"
417	Тодоръ Иванчевъ	"	"	70	"	6	"	"	"
418	Гунчо Стояновъ	"	"	32	"	2	"	"	"
419	Димитъръ Димковъ	"	"	33	"	4	"	"	"
420	Ангелъ Петковъ	"	"	18	—	—	"	"	"
421	Остап Колевъ	"	"	25	—	—	"	"	"
422	Трифонъ Тодоровъ	"	"	22	—	—	"	"	"
423	Желю П. Драгановъ	"	"	50	жененъ	6	мѣстникъ	"	Рангеловъ, Во.
424	Желю Петровъ	"	"	45	"	6	земедѣл.	6/IX	застр. по пътя
425	Желю Косевъ	"	"	35	"	2	куриеръ	"	"
426	Димко Станевъ	"	"	50	"	1	земед.	26/VIII	"
427	Димитъръ Арнаудовъ	Чифликус. бей	"	63	"	3	"	"	гр. Яшъ
428	Димитъръ Григоровъ	"	"	61	"	4	пшнѣтъ	"	Трофимъ Воте
429	Мохо Станчевъ	"	"	48	"	5	земед.	"	"
430	Митю Бошнаковъ	"	"	40	"	4	"	"	"
431	Остапъ Георгиевъ	"	"	20	—	—	"	"	"
432	Георги Христова	"	"	22	—	—	"	19 "	"
433	Фанчо Михалевъ	"	"	36	жененъ	3	"	22 "	"
434	Георги Петровъ	"	"	44	"	7	"	"	"
435	Желюко Колевъ	"	"	22	—	—	"	"	"
436	Василь Ивановъ	"	"	32	жененъ	3	"	"	с. Биволари
437	Андрѣй Атанасовъ	"	"	25	"	—	"	"	"
438	Недѣлко Атанасовъ	"	"	26	не	—	"	29 "	с. Трифони
439	Тодоръ Ивановъ	"	"	23	"	—	"	"	неизвестностъ
440	Димитъръ В. Дунавковъ	с. Понина	Силистренска	38	жененъ	4	"	"	гр. Сазени
441	" А. Косиджиковъ	"	"	64	"	4	"	"	гр. Радоуцъ
442	Кулю Г. Урдовъ	"	"	70	"	5	"	"	с. Морцуно
443	Игнатъ Калевъ	"	"	75	вдовецъ	4	"	"	"
444	Христо В. Гицковъ	"	"	75	жененъ	3	"	"	с. Думбавъ
445	Иванъ Врѣсковъ	"	"	86	вдовецъ	3	"	"	гр. Радоуцъ

(сѣдѣва).